

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Jihlava

Inspekční zpráva

Základní škola Štěpánov nad Svratkou okres Žďár nad Sázavou

592 63 Štěpánov nad Svratkou 159

Identifikátor školy: 600 130 045

Zřizovatel: Obec Štěpánov nad Svratkou 23, 592 63

Školský úřad Žďár nad Sázavou, Dolní 1, 591 01

Termín konání orientační inspekce: 13., 16., 17., 18., 19. říjen 2000

Čj.	115 232/2000-11048
Signatura	ok5cu101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Štěpánov nad Svratkou má 9 tříd, navštěvuje ji 157 žáků. Jejich výchovu a vzdělávání zabezpečuje 13 pedagogických pracovníků. Výuka probíhá podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Součástí školy jsou školní družina a školní jídelna.

Pro výuku jsou vytvořeny dobré podmínky. Probíhá v devíti kmenových učebnách a třech odborných pracovnách. V budově školy je dále prostorná a velmi dobře vybavená tělocvična, kuchyně, jídelna, místnost školní družiny, ředitelna, sborovna, kabinety, šatny a další provozní prostory. Péčí zřizovatele byla v minulých letech uskutečněna řada oprav umožňujících bezproblémový provoz.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Jazyky, přírodovědné předměty

V průběhu inspekce bylo v uvedené oblasti hospitováno celkem v 11 hodinách předmětů český jazyk, německý jazyk, matematika, informatika a chemie. Hodnocení hospitovaných hodin se pohybovalo od velmi dobrých po pouze vyhovující.

Týdenní hodinové dotace odpovídaly učebnímu plánu. Probírané učivo bylo v souladu s osnovami. Vyučující mají učivo tematicky rozvrženo, stanovené výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání, byly konkretizovány podle složení tříd. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla rozdílná, většinou kvalitní a v souladu se zásadou soustavnosti a návaznosti na předcházející učivo.

Plná odborná a pedagogická způsobilost vyučujících měla příznivý vliv na kvalitu výuky. Jen výuka chemie probíhala v odborné pracovně, ostatní hodiny (včetně hodiny německého jazyka) byly vyučovány v kmenových třídách, v některých vybavení žákovským nábytkem jednotné výšky neodpovídá antropometrickým požadavkům. Učební pomůcky a didaktická technika jsou k dispozici v průměrném množství i kvalitě, byly umístěny přímo ve třídách, nebo v přilehlých kabinetech. Používány byly hlavně učebnice a pracovní sešity (jejich nízké využití bylo pozorováno jen v matematice na druhém stupni). Na názoru a využití pomůcek byla postavena hodina chemie. Psychohygienické zásady byly při výuce většinou dodržovány, v některých hodinách na druhém stupni při jednotvárném průběhu hodin chyběly relaxační činnosti.

Struktura vyučovacích hodin většinou odpovídala věku žáků i stanoveným cílům. Učitelé se snažili vést žáky k samostatnosti a aktivnímu plnění zadaných úkolů, v informatice pracovali žáci individuálně. Ve většině hodin převládal tradiční způsob výuky a frontální činnosti, diferencované úkoly nebyly zadávány. Výuka byla vedena věcně a odborně správně. Malý prostor byl vytvářen pro kooperativní techniky a aktivní učení, při samostatné práci žáci většinou procvičovali a aplikovali poznatky. V průběhu inspekce byly prohlédnuty sešity a čtvrtletní písemné práce. Jejich grafická úroveň a sledování vyučujícími odpovídá běžnému stavu.

Vstupní motivační působení bylo většinou omezeno jen na stanovení cíle, průběžná motivace byla výraznější na prvním stupni. Úvodní opakování a prověřování výchozích znalostí a dovedností nebylo ve většině hodin zařazeno, návaznost učiva nebyla někdy zřejmá. Při plnění úkolů poskytovali vyučující žákům radu a pomoc, byla oceňována snaha a pokrok, hodnocení však bylo prováděno jen slovní pochvalou. Velké množství připravených úkolů

a nevhodná organizace způsobila, že ve většině hodin chyběl v závěru prostor pro opakování získaných poznatků, shrnutí učiva a zhodnocení aktivity dětí. Žáci nebyli vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení.

Ve většině hodin převládala pracovní, klidná a přátelská atmosféra založená na respektování dohodnutých pravidel chování a vzájemné toleranci. Žáci přistupovali k práci zodpovědně s výraznou snahou dobře plnit zadávané úkoly.

Personální podmínky jsou vynikající. Plánování a příprava výuky, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré, materiální a psychohygienické podmínky, organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení jako průměrné.

Celkově je kvalita výuky ve sledované skupině hodnocena jako průměrná.

Společenskovední a výchovné předměty

Z uvedené oblasti bylo hospitováno v 7 hodinách předmětů prvouka, přírodověda, dějepis, zeměpis a tělesná výchova. Ze sledovaných hodin byly dvě hodnoceny jako vynikající, ostatní jako velmi dobré a průměrné.

Týdenní hodinové dotace odpovídaly ve sledovaných předmětech učebním plánům. Probírané učivo bylo v souladu s osnovami. Tematické rozvržení učiva zpracované vyučujícími respektovalo úplnost a obsahovou návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. V přírodovědě a zeměpisu byla zatím (podle dosavadních záznamů v třídních knihách) v nízkém rozsahu zařazována témata z oblasti výchovy ke zdraví, rytmické a kondiční gymnastiky, regionálního a praktického zeměpisu.

Všichni vyučující sledovaných předmětů splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost se ve většině hodin příznivě promítala do výběru metod a organizace vyučování. Pro výuku tělesné výchovy je k dispozici prostorově i materiálově nadstandardní tělocvična, zeměpis a dějepis je vyučován v odborné učebně, její vybavení je na průměrné úrovni. Škola je pro výuku sledovaných předmětů vhodně vybavena potřebnými pomůckami, využívány byly hlavně učebnice, sešity, mapy, v hodině dějepisu i didaktická technika.

Výukové cíle byly sděleny a splněny ve většině hodin. Předávané poznatky byly spojovány s praxí, zvláště v prvouce vycházely ze zkušeností žáků, nová učební látka byla ve většině hodin uváděna do souvislosti s učební látkou předchozí hodiny, byly využívány dříve získané vědomosti. Ve výuce převažovaly frontální činnosti s verbálním působením učitelů. Prostor pro samostatné aktivní učení byl vytvářen jen výjimečně. Byla využívána samostatná i skupinová práce, především na prvním stupni byla žákům poskytována pomoc podle individuálních schopností. V hodinách tělesné výchovy byly stanovené cíle zaměřeny na osvojování a rozvoj pohybových dovedností s dostatečným využitím sportovního nářadí a prostorem pro plné zapojení a celohodinovou pohybovou aktivitu dětí.

Ve většině hodin učitelé prověřovali výchozí znalosti a dovednosti, sledovali a průběžně ověřovali výsledky učení. Povzbuzovali žáky k osvojování poznatků a diskusi, průběžně oceňovali jejich snahu a výsledky. Opomíjeno bylo závěrečné hodnocení a sebehodnocení, zřídka byly zařazovány kooperační činnosti.

Pravidla komunikace byla dodržována, projevy nežádoucího chování se nevyskytly. Takřka ve všech předmětech žáci aktivně a ochotně plnili pokyny učitelů a zapojovali se do výuky. Vzájemné vztahy učitelů a žáků byly převážně pozitivní a partnerské.

Personální podmínky výuky jsou hodnoceny jako vynikající, plánování a příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky, organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jako velmi dobré.

Celkově je kvalita výuky ve sledované oblasti hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy je zpracována na pětileté období. Obsahuje všeobecné úkoly zaměřené na zkvalitnění výchovného a vzdělávacího procesu a rozvoj materiálně technického vybavení. Cíle jsou reálné. Plán práce na školní rok 2000/2001 byl projednán a schválen pedagogickou radou, navazuje na stanovenou koncepci. Plán vychází z reprodukce základní výchovy a vzdělávání, stanovuje organizační uspořádání a organizaci školního roku, součástí je měsíční rozpis úkolů a plán kontrolní činnosti. Východiskem záměrů a plánovaných akcí byla analýza podmínek a zhodnocení výsledků školy ve výroční zprávě za uplynulý rok.

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů rozpracovaných na celé období povinné školní docházky. Pozornost je věnována integraci žáků formou individuální péče v době mimo vyučování, jsou zpracovány individuální plány pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. Nabídka volitelných předmětů je omezena pouze na informatiku, z nepovinných předmětů je vyučováno náboženství a zájmová tělesná výchova. Široká je nabídka zájmové činnosti. Zájmové kroužky postihují širokou oblast od sportovních, hudebních po kroužky jazykové a doplňující výuku při přípravě žáků na další studium.

Kvalita, rozsah a účinnost plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Uspořádání a denní průběh života školy je stanoven vnitřním řádem. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Kompetence pracovníků jsou rozděleny, písemně stanoveny, na pracovníky jsou delegovány pravomoci. Jako poradní orgán funguje pedagogická rada. Z metodických orgánů pracuje jen metodické sdružení a předmětová komise matematiky. Pracují operativně, činnost je zaměřena především na tematické rozvržení učiva, přípravu a organizaci soutěží, olympiád, exkurzí a dalších akcí.

Vnitřní informační systém je založen zejména na jednání pedagogických rad a provozních porad. Operativně jsou využívány informační nástěnky, školní rozhlas, osobní jednání a každodenní setkávání malého kolektivu pedagogických pracovníků. Organizace vnitřního informačního systému zaručuje vždy dostatečnou a včasnou informovanost pracovníků. Žákům jsou potřebné informace předávány prostřednictvím třídních učitelů, školního rozhlasu a řady informačních nástěnek. Kontakt vedení školy se žáky je zajištěn formou schránek důvěry.

Vnější informační systém je založen na organizování schůzek, rodiče jsou informováni i o možnosti individuálního kontaktu. Průběžné informace o prospěchu a chování žáků jsou podávány prostřednictvím žákovských knížek.

O programu a nabídce aktivit škola informovala rodiče informačním letákem, dále se směrem k veřejnosti prezentuje prostřednictvím besídek, pořádáním výstav. Pro zlepšení komunikace,

zjištění názorů rodičů na vybavení školy, kvalitu vzdělávání a jejich připomínek k organizaci života školy byli rodiče vedením školy osloveni dotazníkem. Výsledky dotazníku a náměty rodičů byly projednány v pedagogické radě a jsou využívány ke zlepšování kvality výuky i organizace školy.

Povinná dokumentace je vedena ve stanoveném rozsahu a velmi dobré kvalitě, rozhodnutí ředitele jsou vydávána.

Výroční zpráva obsahuje všechny náležitosti stanovené právní normou. Poskytuje dostatek informací, vzhledem k svému obsahu slouží škole i jako zdroj sebehodnocení.

Kvalita organizačního uspořádání a informačního systému je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ve vedení pracovníků je využíván demokratický styl, používány jsou nástroje operativního řízení, které vycházejí ze zjištění v oblasti provozu, vzdělávací činnosti a kvality výsledků. Podle potřeby svolávané provozní porady řeší aktuální problémy, pravidelně jsou doplňovány a vyhodnocovány rozpisy úkolů. Jako celek je vedení pracovníků funkční a účinné.

Vedení školy vytváří podmínky a prostor pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Ve škole je vytvořen systém morální a hmotné stimulace. Pravidla hodnocení pracovníků jsou známa a prakticky uplatňována. Kritéria postihují především aktivity z oblastí provozu školy a činností mimo vyučování, jejich nedostatkem je nulový podíl kvality pedagogické práce na celkovém hodnocení.

Pedagogickým pracovníkům je umožněn odborný růst podle priorit stanovených na základě potřeb školy a podle individuálního zájmu. Škola zabezpečuje nákup literatury, začínajícím učitelům je poskytována metodická pomoc.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Škola má vytvořen systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře jak v oblasti vzdělávání, tak i provozu a hospodaření. Plán kontrolní činnosti je zpracován. Průběžná kontrola je prováděna na základě každodenního kontaktu vedení školy s pracovníky, hospitacemi, sledováním výsledků aktivit, soutěží, vyhodnocením úkolů stanovených plánem, pravidelně jsou prováděny kontroly pedagogické dokumentace. Hospitační činnost letos ještě nebyla zahájena. Hospitační záznamy z minulých let, jejich projednávání s pedagogy, ani analýzy výsledků kontrol a jejich projednávání na pedagogických radách a schůzích metodických orgánů nebyly dokladovány.

Systém sebehodnocení školy je uskutečňován rozbořen výsledků zpětnovazebních evaluačních nástrojů - čtvrtletních písemných prací, výsledků v soutěžích a olympiádách, projednáváním hodnocení žáků na klasifikačních poradách. Směrem k celostátním výstupům není systém dostatečně rozvinut, v roce 1997 škola realizovala prověrky projektu Kalibro.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je hodnocen jako pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení je hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- **Školní družina** má jedno oddělení. Počet zapsaných žáků je vyšší než uvádí právní norma. V organizaci provozu však k porušování normy nedochází, podle stanoveného rozpisu je v případě vyššího počtu žáků přítomna další vychovatelka z řad pedagogických pracovníků školy. Vychovatelky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Pro činnost družiny je k dispozici vlastní místnost. Vybavení nábytkem, pomůckami a materiálem je velmi dobré. Povinnou dokumentaci vede školní družina v předepsaném rozsahu. V činnosti je kladen důraz na zájmové, rekreační a odpočinkové činnosti.

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny je hodnocena jako velmi dobrá.

- **Školní jídelna** má kapacitu 150 jídel. Zabezpečuje pitný režim a obědy pro žáky a pracovníky školy. Dozor nad žáky při stolování je zajišťován pedagogickými pracovníky. Organizace stravování je stanovena s ohledem na dojíždějící žáky. Zařízení a vybavení jídelny a kuchyně je podle finančních možností zřizovatele průběžně obnovováno a renovováno.

Činnost školní jídelny je hodnocena jako velmi dobrá.

- Škola pravidelně organizuje základní kola soutěží a olympiád, účastní se okresních kol. Mimořádně vynikající výsledky dosahuje v soutěži Zdatné děti, kde pravidelně po několik let obsazují žáci školy první místo v okrese a umísťují se v popředí celostátního žebříčku.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- koncepční záměry a plán školy na školní rok 2000/2001,
- kritéria pro proměnlivé složky platu pracovníků,
- zápisy z porad, předmětové komise a metodického sdružení,
- tematické plány učiva,
- inspekční hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Základní pozitiva ze sledovaných oblastí:

- převážně vstřícné a harmonické vztahy žáků a vyučujících,
- klidná a pracovní atmosféra v hodinách,
- nabídka zájmových aktivit, dlouhodobě vynikající výsledky v soutěži Zdatné děti.

Základní nedostatky:

- převládající frontální metody výuky bez využití diferenciací a prvků aktivního učení,
- organizace vyučovacích hodin,
- účinnost a dokumentace kontrolního systému.

Škola dobře plní zvolený vzdělávací program, dodržuje učební plán a osnovy.

Pro výuku má dostatek vhodných prostorů, vynikající personální a velmi dobré materiální podmínky. Školní prostředí je většinou podnětné a estetické. Nábytek části tříd vyžaduje renovaci, kvalita vybavení odborných pracoven stagnuje, zlepšilo se přístrojové vybavení učebny informatiky.

Kvalita vzdělávání je celkově hodnocena jako velmi dobrá. Hodnocení vychází z rozboru 18 hospitací uskutečněných u všech přítomných pedagogických pracovníků školy, ze studia žákovských prací a evaluačních materiálů. Dílčí hodnocení sledovaných hodin se pohybovalo od vynikajících hodin po pouze vyhovující, v převážné části však byly hodiny hodnoceny jako velmi dobré. Společným znakem byla příznivá, pracovní atmosféra, vstřícné vztahy pedagogů a žáků, oboustranná snaha o dosažení co nejlepších výsledků. Uplatňována byla převážně frontální výuka, malý důraz byl kladen na aktivní učení, prověřování výchozích znalostí, ale i opakování poznatků, shrnutí učiva a zhodnocení aktivity a výkonu dětí.

Kvalita řízení je velmi dobrá. Systém plánování, organizování a vedení pracovníků je operativní, řízení má demokratický styl. V kontrolním systému nejsou dokumentovány kontrolní výstupy ani provádění analýz a přijímání z nich vyplývajících opatření.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Pro výkon školní inspekce byly vytvořeny velmi dobré podmínky.

Po zhodnocení všech sledovaných oblastí je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Jiří Novotný

Jiří Novotný v. r.

Ve Žďáru nad Sázavou dne 27. října 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .30. 10. 2000.....

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Josef Špaček

Josef Špaček v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Obec Štěpánov nad Svratkou

Školský úřad Žďár nad Sázavou

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-11-16	266/2000
Zřizovatel	2000-11-16	267/2000

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	---	Připomínky nebyly podány.